

GORLLEWIN AFFRICA AC IS-SAHARA!

45 MUNUD-LAWR

- Defnyddio mapiau o'r byd, atlasau a globau i adnabod y Deyrnas Unedig, yn ogystal â'r gwledydd, cyfandiroedd a chefnforoedd sy'n cael eu hastudio yn y cyfnod allweddol yma.
- Defnyddio cyfeiriadau cwmpawd syml (Gogledd, De, Dwyrain a Gorllewin) ac iaith leoliadol a chyfeiriadol [er enghraifft, pell ac agos; chwith a dde], i ddisgrifio lleoliad nodweddion a llwybrau ar fap.
- Lleoli gwledydd y byd, gan ddefnyddio mapiau i ganolbwyntio ar Ewrop (gan gynnwys lleoliad Rwsia) a Gogledd a De America, gan ganolbwyntio ar eu rhanbarthau amgylcheddol, nodweddion allweddol ffisegol a dynol, gwledydd a dinasoedd mawr.
- Deall a chymhwyso egwyddorion diet iach ac amrywiol.

AMCAN DYSGU

- Cyflwyniad pwynt pwêr ar gyfer y wers.
- Detholiad o puprynnau gwyrdd, coch, melyn ac oren.
- Cyllell a bwrdd torri i dorri y puprynnau i ddarnau bach.

ADNODDAU

1. Os yw'n berthnasol, ailadroddwch y wers flaenorol a phwyntiau daearyddol, gan ofyn i'r plant rannu rhywfaint o'r wybodaeth a ddysgwyd ganddynt a lleoli'r ardal ar fap o'r byd.
2. Ble chi'n meddwl mae hwn?
3. Beth ydych chi'n ei wybod yn barod am Orllewin ac Is-Sahara Affrica?
4. Beth yw Sahara? Defnyddiwch iaith leoliadol i esbonio Is-Sahara.
5. Gofynnwch i'r plant leoli gwahanol wledydd yng Ngorllewin ac Is-Sahara Affrica. Edrychwch ar ble mae rhai o'r ffiniau'n llinellau syth ac eglurwch sut, yn ystod y wladychiaeth, y rhannwyd tir, yn aml heb ystyried pobl frodorol na nodweddion daearyddol.
6. Siaradwch â'r plant am y math o fwyd y mae Gorllewin ac Is-Sahara Affrica yn adnabyddus amdano:

Mae gan Orllewin ac Is-Sahara Affrica hanes hir o wahanol deyrnasoedd a wladwriaethau dinesig. Mae gan lawer o brydau Affricanaidd ddylanwadau o bob cwr o'r byd ac yn aml maent yn cynnwys grawn, cig, llysiau, a sbeisys. Mae'r ardal amrywiol hon yn cynnwys cannoedd o wahanol lwythau ethnig sy'n siarad llawer o ieithoedd gwahanol. Mae bwyd yr ardal hon wedi parhau'n wydn yn wyneb llawer o newid, yn enwedig yn y 300 mlynedd diwethaf.

Mae'r angen sylfaenol i deimlo'n llawn ac yn fodlon bob amser wedi gyrru pobl i ddod o hyd i fwyd iach a llawn. Mae pob diwylliant ar y ddaear wedi dod o hyd i'w ffynhonnell leol ei hun o startsh neu garbohydradau. Mae'r rhain yn helpu i gadw pobl i deimlo'n llawnach gan ei bod yn cymryd mwy o amser i'r bwyd fynd i mewn i'r llif gwaed.

BRASLUN Y WERS

PARHAU

Mae startsh poblogaidd yn cynnwys gwahanol fathau o rawn, codlysiau a mathau eraill o wreiddlysiau.

Yng ngorllewin ac Affrica Is-Sahara mae pobl yn defnyddio gwahanol fathau o lysiau sy'n cynnwys iam, taro, plantain a chasafa.

Gweithgaredd

Mae lliw bwyd yn gallu effeithio beth ni'n meddwl bydd e'n blasu fel.

1. Gan ddefnyddio'r casgliad o buprynnau coch, gwyrdd, melyn ac oren, torrwyd nhw'n ddarnau bach a'u rhoi ar blatiau unigol. Gellir defnyddio hwn fel ymarfer dosbarth cyfan, neu mewn gwaith grŵp bach.
2. Gall y plant flasgu ychydig o bob pupur gyda mwgwd a heb fwgwd.
3. Gellir casglu eu hymatebion unigol i hyn trwy fanc geiriau lle gallant ddisgrifio'r blasau a'r gwadau y maent wedi'u profi. Gall hyn wedyn arwain at drafodaethau eraill ynglŷn â sut mae'r ffordd y mae bwyd yn cael ei gyflwyno yn bwysig i sut rydyn ni'n meddwl ein bod ni'n mynd i'w fwynhau.
4. Gall plant hefyd weithio mewn grwpiau i gynnal arolygon a chasglu data ar sut mae plant yn ymateb i liwiau gwahanol pupurau. Gellir cyflwyno hyn ar ffurf siart bar / siart cylch / fformat tabl.

Llenwi'r wybodaeth o'r wers ar y map

O'r wybodaeth sydd wedi cael ei rannu yn y wers heddiw, cwblhewch y blwch ar fap y byd y plant sy'n berthnasol i Orllewin ac Is-Sahara Affrica.

BRASLUN Y WERS

Peppers are now grown all around the world. Using the internet, ask the children to research and list all the different names and types of peppers around the world.

GWEITHGAREDDAU PELLACH / GWAITH CARTREF

**GORLLEWIN
AFFRICA AC
IS-SAHARA**

AM FWY O ADNODDAU ADDYSG ARBENNIG EWCH I:

EAT THEM TO DEFEAT THEM.COM

© Veg Power CIC 2024

